

Interpunkce ve větě jednoduché

2. 12. 2016

Několikanásobné větné členy

spojení souřadné, bezespoječné, slučovací poměr

Všude byly jen pralesy, skály, spousta bažin, jezera, potoky a zase pralesy.

Tu znenadání promluvil jemný, lahodný hlas.

Několikanásobné větné členy

spojení souřadné, různé významové poměry

čárku píšeme vždy, jsou-li složky větného členu v poměru odporovacím, stupňovacím, vylučovacím a důsledkovém

krásná, ale jedovatá ryba

velmi chytrá, ba geniální dívka

Mám zahnout doprava, či doleva?

veselý, a proto oblíbený student

Několikanásobné větné členy

větné členy spojené dvojitými spojovacími výrazy

spojovací výrazy před oběma spojovanými výrazy, před druhým spojovacím výrazem se píše čárka

ani – ani jak – tak buď – (a)nebo nejen – ale i ať – či

*Neměli jsme s sebou **ani** jídlo, **ani** stan, **ani** mapu.*

(vs. Neměli jsme s sebou jídlo ani stan ani mapu.)

*Bavila ho **jak** matematika, **tak** zeměpis.*

*Byl **nejen** hloupý, **ale i** líný.*

Několikanásobné větné členy

čárkou se **ne**oddělují

a) složky několikanásobného v. č. spojené spojkami *a, i, nebo* s významem slučovacím

Testy bývají založeny na výběru jedné nebo několika odpovědí.

Dnes ani zítra nemohu přijít.

Několikanásobné větné členy

b) členy ustálených/frazeologických spojení

křížem krážem zuby nehty staří mladí dva tři lidé chtěj nechtěj

c) přívlastky postupně rozvíjející

přední světová hokejová mužstva včerejší ranní směna

Několikanásobné větné členy

d) nesouřadná, i když stejnorodá příslovečná určení

letos v zimě

v lese na pasece

vlevo nahoře

e) údaje místa a času v datech

V Praze 9. května 1985

Přívlastek volný a těsný

volný přívlastek vzhledem ke kontextu/situaci není pro větu nezbytný, nezužuje významový rozsah jména, s nímž se pojí; lze jej vynechat; oddělujeme jej čárkou

Karlův most, založený Karlem IV. roku 1357, je turisticky atraktivní.

Tento film, natočený těsně po návratu z Nepálu, patří k jeho nejlepším.

Přívlastek volný a těsný

těsný přívlastek informace důležitá pro celkový význam věty -> nelze vypustit bez změny významu; čárkami se neodděluje

Úpravy Prašné brány navržené architektem Mockerem se realizovaly v letech 1875–1886. – realizovány byly pouze úpravy navržené Mockerem (návrhů mohlo být víc)

**Úpravy Prašné brány, navržené architektem Mockerem, se realizovaly v letech 1875–1886.* – předpoklad, že Mocker je jediným autorem úprav v Prašné brány

Přívlastek několikanásobný a postupně rozvíjející

přívlastek postupně rozvíjející čárkou neoddělujeme

závod

dostihový závod

včerejší dostihový závod

čistý horský vzduch

původní americký kovbojský oblek

Přívlastek několikanásobný a postupně rozvíjející

přívlastek několikanásobný vyjadřuje, že uvedené vlastnosti jsou ve vztahu souřadnosti, oddělujeme jej čárkou

postupně rozvíjející p.

několikanásobný p.

druhý mezinárodní festival

druhý, mezinárodní festival

(proběhly dva mezinárodní ročníky) (1. ročník nebyl mezinárodní)

přívlastek několikanásobný se čárkou odděluje pouze z jedné strany:

Stará, dřevěná okna ztrouchnivěla.

Doplněk

doplněk větný člen rozvíjející zároveň přísudek i podmět/předmět; doplněk rozvitý oddělujeme čárkou z obou stran; není-li doplněk rozvitý, pak jej čárkou neoddělujeme

***Dojat** tleskal bravurnímu výkonu hlavního představitele.*

***Zaujat slavnostní ceremonií,** ani nepostřehl, kdo se do sálu vplížil zadním vchodem.*

*Každou sobotu, **zmučená každodenní dřinou,** prospala celé dopoledne.*

Přístavek

přístavek větný člen, který jiným způsobem označuje to, co označuje v. č. předchozí

*Žije v moravské metropoli, **v Brně.***

*Na náměstí se přihnali muži, ženy, děti, **prostě celé městečko.***

tituly psané za jménem: oddělujeme čárkou z obou stran

*Děkuji vedoucímu své práce PhDr. Josefu Novákovi, **PhD.**, za odborné vedení a cenné rady.*

Oslovení

vždy oddělujeme čárkou

Děti, nehladíte toho psa!

Víte, paní Nováková, mě už to nebaví.

pouze v případě, že je oslovení spojeno s jednoslovným pozdravem, čárku mezi oslovením a pozdravem psát nemusíme

Ahoj(,) Honzo, jak se máš?

Dobrý den, paní Nováková, jak se máte?

Psaní pomlčky a spojovníku

pomlčka (alt+0150) naznačuje větší přestávku v řeči nebo od sebe výrazně odděluje části projevu, může také naznačovat nedokončenou výpověď, členit přímou řeč či nahrazovat čárku (chceme-li naznačit výraznější oddělení)

Už toho mám opravdu dost, ty –

Lidé celého světa – žádný národ nevyjímajíc – touží po míru.

Je zřejmo – dnes již z ohlasu celé akce –, že jde o čin průkopnický.

Psaní pomlčky a spojovníku

pomlčka může vystupovat ve funkci výrazů *a*, *až*, *od ... do ...* Nebo *versus*

strana 23–26 *v letech 1945–1948* *dálnice Praha–Brno*

jsou-li spojované členy víceslovné, pak se odděluje mezerami

22. 3. – 25. 6 *dopravní spojení Brno-Královo Pole – Ostrava-Poruba*

Psaní pomlčky a spojovníku

spojovník krátká vodorovná čára; klade se bez mezer mezi slova nebo jejich části; užívá se v případě, kdy chceme vyjádřit, že daná slova / části slov tvoří těsnější celek

Frýdek-Místek

malíř-lakýrník

labsko-oderský

ob-jev-i-t

Další případy

čárkou lze oddělovat i další větné členy, často záleží na tom, zda jsou k větě připojeny volně, tj. jsou postradatelné, nebo ne; to je často odhadnutelné z mluveného projevu – pauzy, intonace

Ekonomické důsledky vyplývají, stručně řečeno, ze špatné obchodní strategie.

Pošlete nám(,) prosím(,) všechny potřebné údaje. atp.